

"Pelješac" usidren u Missisipiju, nedaleko od New Orleansa (Snimio: Đorđe Obradović)

Australija bez klokana i bumeranga

Prostrana zemlja u odnosu prema broju stanovnika, Australija već na prvi pogled na došljaka ostavlja dojam razvijene, bogate zemlje. Ulice široke, čiste, brojni perivoji i drvoredi. U središtima gradova prevladavaju neboderi, a u pregradima su prizemne kuće s garažama, stazama između drvoreda i cvijetnjacima. Iako smo iz Sydneya letjeli u Brisbane, zatim u Townsville, pa Mac Kay, gdje smo i noćili, nismo vidjeli ni jednoga jedinog klokana, osim na turističkim prospektima. Australijski su gradovi dobro povezani redovitim zrakoplovnim linijama, a između letova ne treba dugo čekati. Tako smo tek u Townsvilleu, čekajući let za Mac Kay, mogli izdvojiti pola sata za kupnju razglednica i suvenira. Ali, nije to bilo nimalo jednostavno. Mjenjačnica je popodne bila zatvorena, a prodavač nije želio uzeti američke dolare i sam ih sutradan promijeniti u australijske. Zbog toga nismo mogli za uspomenu na proputovanje Australijom kupiti bumerang, kad već ni klokana nismo vidjeli.

U Mac Kayu smo prespavali u motelu uz prometnicu, a kad je ujutro stigao agent i rekao da će nas taksijem prebaciti na sidrište, nitko nije pomislio da će taksist biti pilot, a taksi - helikopter. Let nam se svidio, iako smo osjećali određenu bojazan prije ulaska u malu letjelicu kakvom dotad nitko od nas nije letio. Zato je "Pelješac" ulijevao povjerenje. Velik i čvrst, s nadgrađem poput nebodera, lijeno se ljuljuškao na valovima. Zapovjednik kap. Vinko Lujak i prvi časnik palube kap. Jakša Župčić dočekali su novopridošle pomorce, a ispratili one kojima su istekli ugovori.

Kako to na brodu obično biva, vremena za odmor nije bilo. Stigli su tegljači i "Pelješac" su odvucli do veza na metalnim stupovima preko kojih traka duga nekoliko

milja dovozi ugljen preko mora. To je Hay Point. Luka koje nema. Samo traka na stupovima i velika "gurla" koja tonama ugljena zasipa brodska skladišta. Luka bez rive, bez lučkih radnika, bez zgrada iza nje, bez trgovine, pošte bez ičega osim brze i neumorne, crne trake. Za samo devetnaest sati ukrcalo je to postrojenje pedeset i osam tisuća tona ugljena. Začuden takvom brzinom ukrcaja, treći časnik palube Tomo Miljanović pitao je peljara koji je došao izvesti naš brod, jer je drugi već čekao, stane li ikada traka s ugljenom. - Kako da ne - odgovorio je peljar - svake godine, za Božić, traka prestaje raditi dvanaest sati...

"Pelješac" je zaplovio prema Alžiru. Pod vrelim suncem iznad i debelim morem ispod, posada svakodnevno radi svoje poslove. Na palubi se čuju zračni čekići i brusilice, na mostu se ucrtavaju pozicije, telegrafist prima i šalje poruke, u strojnici veliki ključevi uvijek zaposleni, bijelo osoblje kuha, čisti i poslužuje... Po završetku radnog dana, većina jedva dočeka trenutak kad može leći u postelju i odmoriti umorne mišiće.

Mnogi ljudi na kopnu, čak i u pomorskim zemljama poput Hrvatske, život pomoraca zamišljaju kao niz zanimljivih doživljaja u egzotičnim zemljama, stalni provod i uživanje. Tako je mislio i kadet Roko Medi pa je desetak dana po ukrcaju pitao: - Kakav je ovo brod? Umjesto pjesme i gitare, veselja i zabave, rad, rad i samo rad; umjesto šetnja po stranim gradovima, samo valjanje na valovima? Odgovorio mu je drugi kadet, Pero Prižmić, koji se ukrcao nepun mjesec dana prije Medija, što je sasvim dovoljno razdoblje za shvatiti da se plovidba i svodi samo na rad i valjanje: - Odmarat ćeš se, pjevati i veseliti, kao i svi drugi, po isteku ugovora...

U tome je odgovoru sažet smisao sazrijevanja pomoraca, i završen put od sanja o životu na brodu do pomoračkog zvanja...

Rukopis primljen: 22.8. 1994.